

TALLINNA LINNAVOLIKOGU

OTSUS

Tallinn

19. veebruar 2009 nr 26

Taotluse esitamine Riigikohtule ja volituse andmine Toomas Vitsutile

Põhiseaduslikkuse järelvalve kohtumenetluse seaduse § 7, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 42 lg 1 p 2 ja § 45 lg 5 ning Tallinna põhimääruse § 29 lg 1 p 2 alusel

- 1.** Kiita heaks juurdelisatud taotlus Riigikohtule maksukorralduse seaduse § 105 lõike 6 ning rahandusministri 19. detsembri 2009 määruse nr 51 "Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise kord" § 11 lõigete 1 ja 2 kehtetuks tunnistamiseks seoses vastuoluga kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega.
- 2.** Volitada Tallinna Linnavolikogu esimeest Toomas Vitsutit alla kirjutama otsuse punktis 1 nimetatud taotlusele.
- 3.** Tallinna Linnakantseil korraldada otsuse punktis 1 nimetatud taotluse esitamine Riigikohtule.
- 4.** Tallinna Linnavolikogu Kantseil teha otsus teatavaks Tallinna Linnakantseile ja Toomas Vitsutile.

Toomas Vitsut
Tallinna Linnavolikogu esimees

Taotluse esitamine Riigikohtule ja volituse andmine Toomas Vitsutile

Tallinna Linnavolikogu 19. veebruari 2009

otsuse nr 26

LISA

Taotlus

Riigikohus

Lossi 17

50093 TARTU

Taotluse esitaja: Toomas Vitsut
Tallinna Linnavolikogu esimees
Vana-Viru tn 12
15080 TALLINN
Telefon: 694 3201
Faks: 694 3249
E-post: toomas.vitsut@tallinnlv.ee

http://www.tallinn.ee/est/linna_juhtimine/linnavolikogu_kantselei/ametlikud_teated/kirjandivoistlus

TAOTLUS

Tunnistada kehtetuks maksukorralduse seaduse § 105 lõige 6 ning rahandusministri 19. detsembri 2009 määruse nr 51 “Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste

arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise kord“ § 11 lõiked 1 ja 2 seoses vastuoluga kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega.

1. Faktilised asjaolud

1.1. 4. detsembril 2008 võttis Riigikogu vastu maksukorralduse seaduse ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse. Vabariigi President kuulutas nimetatud seaduse välja 18. detsembri 2008 otsusega nr 388. Seadus avaldati 30. detsembril 2008 Riigi Teataja I osa kande nr 58 artiklis nr 323 ning see jõustus 1. jaanuaril 2009.

Kõnesoleva seaduse § 1 punktiga 9 muudeti tervikuna maksukorralduse seaduse (edaspidi **MKS**) § 105, mis reguleerib maksukohustuslasel lasuvate rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist.

1.1.1. Muudatuse tulemusena kehtib alates 1. jaanuarist 2009 MKS § 105 lõige 6 alljärgnevas redaktsioonis:

*“(6) Maksukohustuslase rahalised kohustused tasutakse või tasaarvestatakse **kohustuste tekkimise järjekorras**, välja arvatud juhul, kui maksukohustuslane taotleb enne täitmise tähtpäeva käesoleva lõike punktides 1416 nimetatud kohustuste täitmise välistamist tasaarvestusest. Ühe ja sama tähtpäevaga nõuete täitmisel võetakse aluseks järgmine järjestus:*

- 1) *kohustusliku kogumispensioni makse;*
- 2) *töötuskindlustusmakse;*
- 3) *kinnipeetud tulumaks;*
- 4) *sotsiaalmaks;*
- 5) *füüsilise isiku tulumaks;*
- 6) *maamaks;*
- 7) *tollimaks;*

8) *hasartmängumaks;*

9) *aktsiisid;*

10) *raskeveokimaks;*

11) *residendist juriidilise isiku ja mitteresidendist juriidilise isiku püsiva tegevuskoha tulumaks;*

12) *käibemaks;*

13) *kohalikud maksud;*

14) *intress;*

15) *sunniraha;*

16) *muud kohustused.*“

1.1.2. MKS § 105 lõikes 9 sisalduv volitusnorm delegeerib riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise korra kehtestamise rahandusministrile.

1.2. MKS § 105 lõike 9 ja tolliseaduse § 65 lõike 3 alusel kehtestas rahandusminister 19. detsembril 2009 määruse nr 51 “Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise kord“ (edaspidi **määrus nr 51**). Määrus avaldati 31. detsembril 2008 Riigi Teataja Lisa kande nr 105 artiklis nr 1500 ning see jõustus 3. jaanuaril 2009.

1.3. Määruses nr 51 reguleerib maksuhalduri poolt arvestusse kantud rahaliste kohustuste täitmist § 11, mille kaks esimest lõiget kehtivad alljärgnevas redaktsioonis:

“(1) Arvestusse kantud kohustused täidetakse ettemaksukontolt kohustuse täitmise tähtpäeva lõpu seisuga arvestades “Maksukorralduse seaduse“ § 105 lõikes 6 toodud järjekorda.

(2) Täitmist alustatakse varaseima tasumise tähtpäevaga kohustustest.“

1.4. 1. jaanuaril 2009 jõustunud MKSis tehtud muudatustega ja määrusega nr 51 muudeti seni kehtinud rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise korda. Alates sellest aastast kajastuvad kõik maksukohustuslase ja Maksu- ja Tolliameti vahelised nõuded maksuhalduri poolt hallataval niinimetatud ettemaksukontol. Uus rakendatav arvestussüsteem võimaldab maksukohustuslasel tasuda oma

maksukohustused ja muud rahalised kohustused kasutades vaid ühte viitenumbrit. Ettemaksukontole tehtud makse(te)ga loetakse tekkinud rahalised kohustused täidetuks, kui maksukohustuslase tagastusnõue (s.o õigus saada tagasi seaduses ettenähtust rohkem makstud maksusumma või muu enammakse) katab tekkinud rahalised kohustused ning maksukohustuslane on tasumise tähtpäevaks esitanud maksudeklaratsiooni.

Kuni 1. jaanuaril 2009 jõustunud muudatusteni arvati MKSis nõuete tasumise kohta kehtinud regulatsioonist tulenevalt maksukohustuslase poolt maksuhalduri pangakontole tasutud summad **tema poolt tasumisel näidatud** rahaliste kohustuste katteks nende tekkimise järjekorras.

Maksukohustuslase rahaliste kohustuste täitmise järjekorda sätestava MKS § 105 lõike 6 esimesest lausest tulenevalt on täitmisel esmaseks kriteeriumiks kohustuse tekkimise aeg, st **varasem nõue täidetakse enne hilisemat ning seda hoolimata nõude liigist.**

Määruse nr 51 § 11 lõike 1 kohaselt täidetakse arvestusse kantud kohustused ettemaksukontolt kohustuse täitmise tähtpäeva lõpu seisuga, arvestades MKS § 105 lõikes 6 toodud järjekorda. Sama paragrahvi teisest lõikest tulenevalt alustatakse täitmist varaseima tasumise tähtpäevaga kohustustest.

Üldmäärgitust nähtub, et alates 1. jaanuarist 2009 kehtivad arvestusse kantud rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise sätted ei võimalda silmas pidada konkreetse maksu kogumise eesmärki ja maksu saajaks oleva kohaliku omavalitsuse huve, kuna omavalitsusüksuse eelarvesse laekuma pidavate riiklike maksude summade arvelt võidakse katta varem tekkinud maksukohustuslase võlgnevusi teiste rahaliste kohustuste osas, mis seadusest tulenevalt laekuvad üksnes riigieelarvesse.

2. MKS ja määruse nr 51 osas põhiseaduslikkuse järelevalve teostamise alused

Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse (edaspidi **PSJKS**) § 7 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse volikogu esitada Riigikohtule taotluse tunnistada väljakuulutatud, kuid jõustumata seadus või jõustumata Vabariigi Valitsuse või ministri määrus põhiseadusega vastuolus olevaks või **jõustunud seadus**, Vabariigi Valitsuse või **ministri määrus või selle säte kehtetuks, kui see on vastuolus kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega.**

Seega on kohaliku omavalitsuse poolt sätte kehtetuks tunnistamise taotluse esitamisel kaks eeldust:

1) tegemist on jõustunud seaduse, Vabariigi Valitsuse või ministri määruse või selle sättega;

2) akt või säte on vastuolus kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium märkis 16. jaanuaril 2007 kohtuasjas nr 3‑4‑1‑9‑06 tehtud otsuse punktis 16, et hindamaks, kas kohaliku omavalitsuse volikogu taotlus on lubatav, tuleb kindlaks teha, kas taotlus on esitatud kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatiste kaitseks ning kas kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatiste riive on vaidlustatud sätte puhul võimalik. Seega on taotluse lubatavuse seisukohalt oluline, et **riive ei oleks ilmselgelt välistatud**.

Lähtuvalt ülalmärgitust selgitab taotluse esitaja kõigepealt asjaolu, et tema poolt vaidlustatavad sätted on õigusnormid, mida on võimalik põhiseaduslikkuse järelevalve korras vaidlustada. Seejärel analüüsib taotluse esitaja ülalviidatud sätete vastuolu kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega ning viimases osas ka nende vastuolu Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi **PS**) ja teiste seadustega.

2.1. MKS ja määruse nr 51 sätted on põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse käigus vaidlustatavad sätted

2.1.1. PSJKS § 7 alusel põhiseaduslikkuse järelevalve korras vaidlustatavaks aktiks on muuhulgas jõustunud seadus, Vabariigi Valitsuse või ministri määrus, samuti nimetatud akti säte.

2.1.2. Nii Riigikogu poolt vastu võetud MKS kui ka rahandusministri poolt kehtestatud määrus nr 51 on oma olemuselt õigustloovad aktid, mille sätete kehtetuks tunnistamiseks võib kohalik omavalitsus pöörduda PSJKS § 7 alusel Riigikohtu poole, kui kohaliku omavalitsuse hinnangul on sätted vastuolus omavalitsuse põhiseaduslike tagatistega.

2.2. MKS ja määruse nr 51 sätete vastuolu kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatiste, põhiseaduse ja seadustega

2.2.1. Kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike garantiide olemus

Kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikud tagatised tulenevad PS XIV peatükis sätestatud normidekompleksist. Sealjuures hõlmab kohaliku omavalitsuse põhiseaduslik garantii kolme tasandit:

2.2.1.1. õigussubjektsuse garantii (kohaliku omavalitsuse koha õiguslik tagamine terviklikus avaliku halduse organisatsioonis, kus eri haldustasandid ja halduskandja esinevad omavahel seotud ja tasakaalustatud

süsteemina kindlustab vertikaalse võimude lahususe);

2.2.1.2. institutsiooni garantii (kohaliku omavalitsuse kui õiguse institutsiooni säilitamine, s.t kohaliku omavalitsuse iseseisev, omal vastutusel korraldamine);

2.2.1.3. subjektiivse õigusliku seisundi garantii (kohaliku omavalitsuse garantii kohtuliku kaitse tagamine).

2.2.2. MKS ja määruse nr 51 sätted rikuvad kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikku tagatist

2.2.2.1. Käesoleval juhul vaidlustatavad MKS ja määruse nr 51 sätted reguleerivad maksuseaduste kohaselt kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekuma pidavate riiklike maksude summade tasumise ja tasaarvestamise administreerimist riikliku maksude maksuhalduri poolt. Üldmääratud valdkonnaga seonduvad põhiseaduslikul tasandil eeskätt PS § 154 ning § 157, mis on seotud eeskätt institutsiooni garantiiga.

Üks olulisemaid kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikke garantiisid on konstitueeritud PS § 154 lõikes 1, mille kohaselt kõiki kohaliku elu küsimusi otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt.

PS § 154 lõike 2 kohaselt võib kohalikule omavalitsusele panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Seadusega kohalikule omavalitsusele pandud riiklike kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

Tulenevalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi **KOKS**) § 6 lõikest 1 on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt on lisaks eelloetletutele omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Nimetatud asutuste osas võidakse seadusega ette näha teatud kulude katmist kas riigieelarvest või muudest allikatest.

Lisaks KOKS § 6 lõigetes 1 ja 2 loetletud ülesannetele täidab omavalitsusüksus riiklike kohustusi, mis on talle pandud seadusega või mis tulenevad selleks volitatud riigiorгани ja antud volikogu vahelisest lepingust (KOKS § 6 lõige 4).

KOKS § 6 lõige 5 sätestab, et kohalikule omavalitsusele pandud riiklike kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest. Riigieelarve seaduse (edaspidi **RES**) § 9 lõike 1 kohaselt kaetakse seadusega kohaliku omavalitsuse üksusele pandud riiklike kohustustega seotud kulud eraldistega riigieelarvest.

Vastavalt PS § 157 lõikele 1 on kohalikul omavalitsusel iseseisev eelarve, mille kujundamise alused ja korra sätestab seadus. Kohaliku omavalitsuse eelarve ja raamatupidamiskohustusega seonduv on seaduse tasandil täiendavalt reguleeritud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses ning valla- ja linnaeelarve seaduses. PS 157 lõige 2 annab kohalikule omavalitsusele õiguse seaduse alusel kehtestada ja koguda makse ning panna peale koormisi.

2.2.2.2. Kuna kohaliku omavalitsuse ülesanneteks on kõikide kohaliku elu puudutavate küsimuste otsustamine ja korraldamine ning selle kõrval ka riigi poolt antud avalike ülesannete täitmine, on loomulik, et kohalikule omavalitsusüksusele peavad olema garanteeritud küllaldased rahalised vahendid ehk piisav tulude baas kohalikul omavalitsusel lasuvate kõigi ülesannete efektiivseks ja nõuetekohaseks täitmiseks.

PS § 154 ja 157 on käsitletavad kohaliku omavalitsuse finantstagatise sätestavate põhiseaduslike normidena. See, kas rahalised vahendid tagatakse kohalike maksude kehtestamise võimaluse, riiklike maksude otse kohaliku eelarvesse laekumise või riigieelarvest tehtavate eraldistega, on seadusandja pädevuses otsustada.

Nii kohalike omavalitsuslike ülesannete kui ka riiklike kohustuste nõuetekohane täitmine eeldab, et kohalikul omavalitsusel on selleks piisavalt raha. Kohalike omavalitsuste rahastamise mehhanism, mis tagaks kohalikele omavalitsustele piisavad rahalised vahendid, on PS § 154 tulenevalt riigi ülesanne.

Riigikohtu üldkogu märkis 19. aprillil 2004 kohtuasjas nr 3/3/1/46/03 tehtud otsuse punktis 23, et **PS § 154 lõike 2 täitmise seisukohalt on oluline, kas kohalike omavalitsuste rahastamise süsteem tervikuna tagab selle, et kohalike omavalitsuste üksused saavad riigilt piisavalt rahalisi vahendeid.**

2.2.2.3. 15. oktoobril 1985 Strasbourgis sõlmitud Euroopa kohaliku omavalitsuse harta (edaspidi **EKOH**), mille ratifitseerimise seadus jõustus 1. aprillil 1995, artikli 9 lõike 1 kohaselt on kohalikel võimuorganitel riikliku majanduspoliitika raames õigus piisavatele rahalistele vahenditele, mida nad võivad oma volituste piires vabalt kasutada. Sama artikli lõikest 2 tulenevalt on kohalike võimuorganite rahalised vahendid vastavuses neile PS ja seadusandlusega seatud kohustustega. EKOH artikli 9 lõige 4 sätestab, et rahandussüsteem, millele tuginevad kohalike võimuorganite rahalised vahendid, peab olema piisavalt mitmekülgne ja paindlik, et pidada sammu neile pandud ülesannete täitmiseks tarvilike kulutuste tegeliku muutumisega.

Seega tagab ka EKOH kohalikele omavalitsustele nende pädevuse teostamiseks piisavate finantsvahendite olemasolu, mida viimased saaksid vastavalt volituse piiridele omal äranägemisel kasutada. Rahalised vahendid peavad olema piisavad, arvestades ülesannete täitmiseks vajaminevaid kulutusi ning nende mahu muutumist ajalises perspektiivis.

2.2.2.4. PS § 154 lõige 2 ja § 157 ning EKOH artikkel 9 annavad koostoimes kohalikule omavalitsusele õiguspärase ootuse ehk usalduskaitse, et riik tagab kohalikule omavalitsusele pandud ülesannete täitmiseks piisava tulubaasi nii perspektiivis kui ka iga-aastaselt. Rahaliste vahendite mittetagamine on käsitletav PS § 10 tuleneva õiguskindluse printsibi elemendiks oleva õiguspärase ootuse põhimõtte riivena.

Kuigi õiguspärase ootuse põhimõte ei ole spetsiifiline PS XIV peatükis sätestatud kohaliku omavalitsuse tagatis, vaid üldine põhimõte, mis kehtib ennekõike põhiõigussuhetes, on see õigusriigi põhimõttest (PS § 10) tulenevalt rakendatav ka põhiseaduses nimetatud riigorganite omavahelistes suhetes ja riigi ning kohaliku omavalitsuse vahelistes suhetes. Nimetatud põhimõtte kohaselt on igal õigus tegutseda mõistlikus ootuses, et rakendatav seadus jääb kehtima. Sellest põhimõttest tulenevalt peab igaüks saama temale seadusega antud õigusi ja vabadusi kasutada vähemalt seaduses sätestatud tähtaja jooksul ning seaduses tehtav muudatus ei tohi olla õiguse subjektide suhtes sõnamurdlik (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 30. septembri 1994 otsus kohtuasjas nr III-4/A-5/94).

Tallinna Linnavolikogu on seisukohal, et õigustloovate aktide sätted, mis seavad ohtu kohaliku omavalitsuse finantstagatistele, rikuvad kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikke garantiisid.

2.2.2.5. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium rõhutas 7. detsembril 1994 kohtuasjas nr III‑4/A‑9/94 tehtud otsuses põhimõtet, mille kohaselt **ei oma täidesaatev riigivõim õigust kohalikele omavalitsusele seadusega ettenähtud tulusid riigieelarve kasuks ümber jagada.**

Teisisõnu puudub täidesaatval võimul õigus arvata riigieelarveliste tulude hulka riiklike maksude maksuhaldurile laekunud maksutulu selles osas, mis vastavalt maksuseadusele peab laekuma maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele.

Kuna maksukohustus tekib vahetult seaduses sätestatud teokoosseisu saabumisel (MKS § 31 lõige 2), **tekib koos maksukohustusega automaatselt kohaliku omavalitsusüksuse subjektiivne õigus maksuseaduses sätestatud osale maksulaekumistest.**

PS § 57 kohta antud õigusteadlaste kommentaaride kohaselt võib kohaliku omavalitsuse õigus oma ülesannete täitmiseks vajalikele vahenditele olla rikutud, kui riik (riiklike maksude maksuhalduri kaudu) ei taga riiklikust maksust kohalikku eelarvesse laekuva osa õigeaegset või ettenähtud ulatuses laekumist.[1]

2.2.3. MKS ja määruse nr 51 sätetest tuleneva kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike garantiide rikkumise sisu

2.2.3.1. Maksuseadustes maksude laekumist reguleerivad sätted

2.2.3.1.1. Tulumaksuseaduse (edaspidi **TuMS**) § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 11,93% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust, arvestamata TuMS 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi.

TuMS § 5 lõike 2 alusel kehtestatud rahandusministri 19. detsembri 2008 määruse nr 54 “Füüsilise isiku tulumaksu kohaliku omavalitsuse üksustele eraldamise kord“ (edaspidi **määrus nr 54**) § 2 lõike 1 kohaselt eraldatakse tasutud tulumaksust maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele TuMS § 5 lõike 1 punktis 1 sätestatud määrale vastav osa tema maksustatavast tulust, arvestamata TuMS 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi. Omavalitsusüksusele eraldatava maksusumma arvutamisel ei arvata maksustatava tulu hulka pensione ja kasu vara võõrandamisest.

Määruse nr 54 § 7 lõige 1 sätestab, et kohaliku omavalitsuse üksusele eraldatakse tasutud tulumaksust sama määruse § 8 lõikes 1 sätestatud tähtpäevadeks ja ulatuses avansilised eraldised, lähtudes kuu keskmisest tulumaksu eraldisest. Sama määruse § 8 lõikest 1 tulenevalt kantakse üldreeglina eelnimetatud avansiliste

eraldistena kohaliku omavalitsuse üksusele üle iga kuu 11. kuupäevaks 60% ning 18. kuupäevaks 25% kuu keskmisest tulumaksu eraldisest.

2.2.3.1.2. Maamaksuseaduse (edaspidi **MMS**) § 6 sätestab, et maamaks laekub omavalitsusüksuse eelarvesse.

MMS § 13 lõike 2 alusel kehtestatud rahandusministri 17. jaanuari 2001 määruse nr 10 “Maamaksuseaduse rakendamise kord“ § 15 kohaselt kannab Maksu- ja Tolliamet tasutud maamaksu linna- või vallavalitsusele üle vähemalt üks kord kuus.

2.2.3.1.3. Kohalike maksude seaduse (edaspidi **KoMS**) § 8 lõike 3, § 9 lõike 2, § 10 lõike 5 punkti 2, § 11 lõike 3, § 12 lõike 4, § 13 lõike 5, § 14 lõike 3 ja § 15 lõike 3 kohaselt laekuvad erinevad kohalikud maksud kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

2.2.3.2. Rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise korras tehtud muudatuste üldine olemus

1. jaanuaril 2009 jõustunud MKS muudatuste ja määrusega nr 51 muudeti senist riigi ja maksukohustuslase vahelisest maksuõigussuhtest tulenevate rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise põhimõtteid. MKS ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (333 SE II) seletuskirja (edaspidi **seletuskiri**) kohaselt oli MKSis tehtavate muudatuste eesmärgiks senikehtinud rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise korras muudatuste tegemine.^[2]

Seletuskirja kohaselt kehtestab riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise korra rahandusminister oma määrusega.

Seletuskirjas selgitatakse, et rahandusministri määrukses sätestatakse maksude tasumise süsteem, mis võimaldab maksukohustuslasel täita oma maksukohustus, kasutades tasumisel vaid ühte viitenumbrit. Antud eesmärgi saavutamiseks luuakse maksukohustuslasele üks ettemaksukonto. Sellele kontole tehtud maksetega loetakse tekkinud maksukohustused ja -nõuded täidetuks, kui maksukohustuslase tagastusnõue katab tekkinud rahalised kohustused ja maksukohustuslane on tasumise tähtpäevaks esitanud maksudeklaratsiooni. Vastavalt maksukohustuste tekkimise ajale ja kohustuse liigile toimub tasumine automaatselt ning maksumaksja on seega vabastatud kõikidest tasumist puudutavatest kohustustest, v.a õigeaegselt maksudeklaratsiooni esitamisest. **Oluline on aga rõhutada, et eelnev kehtib vaid eeldusel, et maksumaksja poolt on maksuhaldurile üle kantud rahasumma, mis katab kõik isikul tekkinud rahalised kohustused.**

2.2.3.3. Kuni 2009. aastani kehtinud kohustuste tasumise põhimõte

Kuni 1. jaanuarini 2009 kehtinud MKS § 105 lõike 4 redaktsioonis sätestatud põhimõttest tulenevalt arvati maksukohustuslase poolt maksuhalduri pangakontole tasutud summad **tema poolt tasumisel näidatud rahaliste kohustuste katteks** nende tekkimise järjekorras.

Muuhulgas oli maksukohustuslasel võimalik maksekorralduses konkreetse viitenumbri ja selgituse märkimisega tasuda neid tasumisele kuuluvaid riiklike maksude summasid, mis vastavalt maksuseadustele laekuvad kohaliku omavalitsuse eelarvesse (füüsilise isiku tulumaks ja maamaks).

2.2.3.4. Rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise põhimõtted alates 2009. aastast ning nende vastuolu kohaliku omavalitsuse põhiseadusliku tagatisega

1. jaanuaril 2009 jõustunud MKS ja määruse nr 51 rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivad sätted eelkirjeldatud võimalust enam ette ei näe.

Maksukohustuslase rahaliste kohustuste täitmise järjekorra sätestava MKS § 105 lõike 6 esimesest lausest tulenevalt on tasumisel esmaseks kriteeriumiks kohustuse tekkimise aeg, st **varasem nõue täidetakse enne hilisemat ning seda hoolimata nõude liigist.**

Seletuskirja kohaselt kohaldub lõike 6 teises lauses toodud järjekord üksnes siis, kui isik ei ole oma maksukohustust täitnud õigeaegselt ja kaks või enam kohustust langeb ühele päevale. Muudel juhtudel täidetakse kohustused nende tekkimise järjekorras maksukohustuslase tahteavalduseta ning maksukohustuslasele on jäetud võimalus välistada automaatselt tasaarvestusest üksnes intressi, sunniraha ja muude loetelus täpselt nimetatud rahaliste kohustuste (nt rahatrahv) tasumise kohustus.

Tallinna Linnavolikogu hinnangul ei võimalda vastavalt rahalise kohustuste tekkimise ajale rakendatav nõuete automaatse tasumise süsteem silmas pidada riikliku maksu saajaks oleva kohaliku omavalitsuse kui õigustatud subjekti huve ning TuMSis, MMSis ja KoMSis sätestatud maksude jaotamise põhimõtteid, kuna viimasele laekuma pidavate füüsilise isiku tulumaksu, maamaksu ja kohalike maksude summade arvelt võidakse katta varem tekkinud võlgnevusi teiste nõuete osas, mis on seaduse kohaselt määratud laekuma üksnes riigile. Järelikult on maksude tasumist reguleerivates sätetes tehtud muudatustega loodud olukord, kus seadusega kehtestatud maksud ei pruugi laekuda seaduse järgi maksu saajaks olevale kohalikule omavalitsusele. Samas ei ole muudetud maksuseadustes sisalduvaid maksu laekumist reguleerivaid sätteid, mille kohaselt

peavad maksukohustuslaste poolt tasutud füüsilise isiku tulumaksu (osaliselt), maamaksu ja kohalike maksude summad laekuma jätkuvalt omavalitsusele.

Määruse nr 51 § 11 lõike 1 kohaselt täidetakse arvestusse kantud kohustused ettemaksukontolt kohustuse täitmise tähtpäeva lõpu seisuga arvestades MKS § 105 lõikes 6 toodud järjekorda. Sama paragrahvi lõikest 2 tulenevalt alustatakse täitmist varaseima tasumise tähtpäevaga kohustustest.

Seega on kehtiva regulatsiooni valguses täiesti reaalne olukorra tekkimine, kus maksukohustuslastel varasematel maksustamisperioodidel tekkinud võlgnevused riigieelarvesse laekuvate maksukohustuste (nt käibemaksu ja aktsiiside) osas kaetakse Maksu- ja Tolliameti poolt hallatavale ettemaksukontole laekunud summade arvelt, mis on maksukohustuslaste poolt tasutud kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekuma pidavate maksukohustuste (füüsilise isiku tulumaks, maamaks) katteks.

Niisiis toob käesoleval ajal kehtiv kohustuste tasumise ja tasaarvestamise kord endaga kaasa olukorra tekkimise, kus riik saab maksukohustuslasel riigieelarvesse laekuva maksu osas eksisteeriva võla kätte suures osas kohalikele omavalitsustele maksuseaduste kohaselt ülekandmisele kuuluva maksutulu arvelt.

Seega ei halda riik kohaliku omavalitsusüksuse eelarvesse laekuma pidavaid maksusummasid eesmärgipäraselt, mille tulemusena ei laeku need maksuseaduses maksu saajana sätestatud kohalikule omavalitsusele.

Sellist olukorda ei saa pidada kooskõlas olevaks PS § 154 lõikega 2, TuMS § 5 lõike 1 punktiga 1, MMS § 6, RES § 9 lõikega 1, EKOH artikli 9 lõigetega 1,2 ja 4 ega ka KoMS § 8 lõikega 3, § 9 lõikega 2, § 10 lõike 5 punktiga 2, § 11 lõikega 3, § 12 lõikega 4, § 13 lõikega 5, § 14 lõikega 3 ja § 15 lõikega 3.

Tallinna Linnavolikogu toob alates käesolevast aastast tekkinud olukorra ilmestamiseks alljärgneva näite.

2.2.3.5. Näide Tallinna Linnavolikogu seisukohtade ilmestamiseks

Aktsiisikaupade käitlemisega tegeleva juriidilisest isikust maksukohustuslasel eksisteerib 2009. aasta märtsis ligikaudu 1 000 000 krooni suurune maksuvõlg alkoholi- ja tubakatoodetelt tasumisele kuuluvate

aktsiiside osas, mis on tekkinud enne aktsiisimäärade tõstmist soetatud aktsiisikaupade lattu varumisel. Järgmise kuu, s.o aprilli 10. kuupäeval on maksukohustuslasel kohustus tasuda maksuhalduri pangakontole 41 200 krooni töötajatele makstavatelt töötasudelt kinnipidamisele kuuluvat tulumaksu ja 81 700 krooni sotsiaalmaksu ning lisaks veel kõnesoleva kuu 15. kuupäeval 7000 krooni 2009. aasta maamaksu esimest osamakset. Maksukohustuslane tasubki eelnimetatud maksu tasumise tähtpäevadel ettemaksukontole tasumisele kuuluvad maksusummad, kuid jätab rahaliste vahendite nappuse tõttu endiselt tasumata võlgnevuse aktsiiside osas.

Kuni käesoleva aastani kehtinud põhimõtte kohaselt pidanuks Maksu- ja Tolliamet arvama maksukohustuslase poolt maksuhalduri pangakontole tasutud summad tasumisel maksekorraldustes näidatud rahaliste kohustuste (s.o füüsilise isiku tulumaksu, sotsiaalmaksu ja maamaksu) katteks nende tekkimise järjekorras.

Alates 2009. aastast kehtiva rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise korra kohaselt alustab maksuhaldur kohustuste täitmist varaseima tasumise tähtpäevaga kohustustest ehk teisisõnu arvestab maksuhaldur ettemaksukontole laekunud summad esmalt võlgnetava aktsiisisumma katteks ning seda hoolimata maksukohustuslase tegelikust tahteavaldusest ning nõude liigist. Niisiis väheneb maksukohustuslase poolt teostatud maksete läbi hoopis tema võlg aktsiiside osas 129 900 (41 200 81 700 7000) krooni võrra, kuid tekivad võlgnevused füüsilise isiku tulumaksu, sotsiaalmaksu ja maamaksu osas.

Kohalikule omavalitsusüksusele ei kanta Maksu- ja Tolliameti poolt füüsilise isiku tulumaksu ja maamaksu summasid üle enne seda, kui varasemal maksustamisperioodil tekkinud maksukohustuslase võlgnevus muude nõuete osas on ettemaksukontole laekuvate rahasummade arvelt kaetud. Võttes arvesse MKS § 105 lõikes 6 sätestatud ühe ja sama tähtpäevaga nõuete täitmise järjestust ning lähtudes asjaolust, et maksukohustuslasel tekkis sotsiaalmaksukohustus tulumaksukohustusega samal ajal ning enne maamaksukohustust, arvestatakse ettemaksukontole laekuvad rahasummad kohalikule omavalitsusele laekuvate maksude katteks alles pärast seda, kui kontole laekuvate summade arvelt on kustutatud võlgnevused aktsiiside ja sotsiaalmaksu osas.

2.2.3.6. Uued rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivad sätted on ebaõiglasel füüsilisest isikutest maksumaksjate suhtes

Käesoleva taotluse punktis 2.2.3.5 toodud näite põhjal on ilmne, et uuest rahaliste nõuete tasumise ja tasaarvestamise korrast tingituna laekub kohalikule omavalitsusüksusele maksuseadustega ettenähtud maksutulu märkimisväärse hilinemisega või jääb maksukohustuslase edaspidise maksejõuetuks muutumise korral koguni olulisel määral laekumata. Seeläbi muutub kohaliku omavalitsuse maksutulu prognoosimatuks, mis omakorda mõjutab otseselt omavalitsuse poolt oma kohustuste täitmist ja selle kvaliteeti. Siinkohal tuleb silmas pidada, et üleüldine maksejõuetuse kasv on üha raskemaks muutumas majanduslikus olukorras süvenev tendents. See võib omakorda kaasa tuua olukorra, kus kohalik omavalitsusüksus on sunnitud oma ametiasutuste teenistujatele palkade maksmiseks, riiklike maksude tasumiseks jms võtma krediidiastutusest arvelduskrediiti või otsima teisi finantseerimisallikaid. Krediidi võtmine tooks kohalikule omavalitsusele kaasa täiendavaid finantskuluseid laenu teenindamise näol, samas kui omavalitsusel puudub õigus saada riigilt kompensatsiooniks intressi riiklike maksude maksuhalduri poolt kohalikule omavalitsusüksusele tähtaegselt üle kandmata jäetavatelt maksusummadelt.

Täiendavalt väärrib tähelepanu asjaolu, et MKS § 115 lõikes 6 tehtud muudatusest tulenevalt laekub alates 1. jaanuarist 2009 maksukohustuslase poolt tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummalt arvestatud ja tasutud intress üksnes riigile, mitte enam maksu laekumise kohta ehk teiste seas ka kohalikule omavalitsusele. Maksutulu saajatele intressisummade edasikandmise lõpetamist põhjendati seletuskirjas selle ebaproportsionaalse kulukusega. Seega on riik võtnud seadusemuudatusega kohalikult omavalitsuselt ära täiendava tuluallika, mille arvelt oleks viimasel võimalik täita avalikke ülesandeid. Kohalikele omavalitsustele seadusemuudatusest tuleneva alalaekumise kompenseerimiseks ettenähtud füüsilise isiku tulumaksu omavalitsustele laekuva osa suurendamine 11,93%#8209;ni töötab aga Vabariigi Valitsuse poolt kokkulepitud negatiivse lisaelarve raames rakendatavaid meetmeid silmas pidades kujuneda väga lühiajaliseks (vt täpsemalt taotluse punktist 2.2.3.9).

Lisaks eeltoodule varitseb potentsiaalne oht ka tasutud töötuskindlustusmaksete ja sotsiaalmaksu arvestamisel varem tekkinud ja täitmata jäetud maksukohustuste katteks, kuna maksulaekumiste viibimise korral tekkida võivast finantsvahendite nappusest tingituna võib küsitavaks muutuda füüsiliste isikute võimalus kasutada ravikindlustusteenuseid ja saada töötuks jäämise korral sissetuleku osalist kompensatsiooni tööotsingute ajal.

Linnavolikogu hinnangul on uus rahaliste kohustuste tasumise ja tasaarvestamise kord ebaõiglane veel põhjusel, et võimaldab riiklike maksude maksuhalduril katta juriidilisest isikust tööandja riiklike maksude osas eksisteerivaid võlgu viimase poolt maksu kinnipidajana maksuhaldurile ülekantud töötajatele tehtud

väljamaksetelt (palgatulult) kinnipeetud tulumaksu arvelt ning seda hoolimata maksekorraldusele märgitud nõude liigist. Seetõttu riivab uus tasumise korraldus ka füüsilisest isikust maksumaksja huve. Just Maksu- ja Tolliameti poolt kohalikele omavalitsustele ülekantav residendist füüsilise isiku tulumaks moodustab suurima osa omavalitsuse tulubaasist ning selle laekumise arvelt on võimalik osutada töötajaks olevale füüsilisele isikule omavalitsusüksuse poolt avalikke teenuseid.

2.2.3.7. Tallinna Linnavolikogu seisukohti kinnitab maksulaekumiste analüüs

Et Tallinna linna kartused seadusega ettenähtud maksusummade laekumata jäämise osas kaugeltki asjatud ei pruugi olla, näitab kasvõi Tallinna Linnakantselei finantsteenistuse finantsplaneerimise osakonna poolt Maksu- ja Tolliametist saadud andmete põhjal linna eelarvesse laekuva tulumaksu kohta koostatud analüüs.

Nimelt kandis Maksu- ja Tolliamet 2009. aasta jaanuaris Tallinna linnale üle füüsilise isiku tulumaksu 340 223 009 krooni, mis on 28 697 015 krooni ehk 5,6% vähem kui 2008. aasta jaanuaris.

Tallinna Linnakantselei finantsteenistus tegi 29. jaanuaril 2009 järelepärimise Maksu- ja Tolliametile deklareeritud tulu ja tulumaksu arvestamise kohta. Saadud vastusest selgus, et Tallinna linnas registreeritud tulu saajate deklareeritud maksustatav tulu oli 2008. aasta detsembris 3 085 851 650 krooni, koos proportsionaalse osa aadressita isikute tuluga kokku 3 100 168 269 krooni, mis on 71 208 754 krooni ehk 2,4% enam kui 2007. aasta detsembris.

Kohalikele omavalitsustele kantakse üle laekunud tulumaks eelmise kuu deklareeritud maksustatavalt tulult, seega 2009. aasta jaanuaris 2008. aasta detsembrikuu tulult. 2008. aasta detsembrikuu deklareeritud maksustatav tulu Tallinnas oli 2,4% suurem kui 2007. aasta detsembris. Seega võib eeldada, et Tallinnale 2009. aasta jaanuaris ülekantud tulumaksu 5,6% vähenemine 2008. aasta jaanuariga võrreldes sai teoks ühelt poolt küll majanduskriisist tuleneva üldise maksukohustuslaste maksuvõla suurenemise tõttu, kuid peamine põhjus peitub suure tõenäosusega siiski alates 1. jaanuarist 2009 jõustunud maksuõigusseadusest tulenevate kohustuste tasumise ja tasaarvestamise põhimõtetest.

Seda kinnitavad ka Maksu- ja Tolliametist saadud andmed kohalike omavalitsuste tulude kohta tervikuna.

2008. aasta detsembris deklareerisid maksumaksjad ja maksu kinnipidajad maksustatava tulu suuruseks, millest tehakse tulumaksueraldise kohalikele omavalitsustele, 8 716 970 056 krooni, mis on 163 842 916 krooni ehk 1,9% enam kui 2007. aasta detsembris. 11,9% sellest on 1 037 319 436 krooni.

Tegelikult kanti käesoleva aasta jaanuaris kohalikele omavalitsustele tulumaksu üle aga 959 943 466 krooni, mis on 77 375 970 krooni vähem kui arvestuslik tulumaks. Niisiis kanti Maksu- ja Tolliameti poolt kohalikele omavalitsustele võrreldes 2008. aasta jaanuariga tulumaksu üle 69 867 596 krooni ehk 6,8% vähem.

2.2.3.8. Uued rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivad sätted on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega

Tallinna Linnavolikogu mõnab, et vaieldamatult on 2009. aasta algusest jõustunud maksuõigussuhtest tulenevate rahaliste kohustuste tasumise ja arvestamise põhimõtetel terve rida positiivseid külgi, seda eelkõige kohustuste haldamise hõlbustamise aspektist lähtudes. Samas on linnavolikogu seisukohal, et nõuete administreerimisel avalduv kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivate sätete positiivne mõju ei kaalu üles neid negatiivseid tagajärgi, mis kõnesolevate õigusnormide rakendamisel kohaliku omavalitsuse jaoks kaasneda võivad ning linna finantsteenistuse poolt teostatud tulumaksu laekumise analüüsile tuginedes juba ongi käesolevaks ajaks kaasnenud.

Olukorras, kus seadusandliku võimu poolt kehtestatud rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivad sätted ei garanteeri riiklikust maksust kohalikku eelarvesse laekuva osa tähtaegset ja ettenähtud ulatuses laekumist, tõstatub lisaks eelkirjeldatud finantstagatiste riive kõrval küsimus kõnesolevate sätete vastavusest PS § 11 tulenevale **proportsionaalsuse põhimõttele**.

Tagamaks kohaliku omavalitsuse põhiseaduslike tagatiste säilimist, peavad selle võimalikud piirangud olema eesmärgi saavutamiseks sobivad, vajalikud ja mõõdukad.

Tallinna Linnavolikogu on seisukohal, et MKS ja selle rakendusaktiks olev maksuhalduri poolt hallatavate nõuete tasumist reguleeriv kord peaksid garanteerima maksude laekumise, lähtudes maksuseadustes maksude laekumist reguleerivatest sätetest. Kui maksuseadusega nähakse ette maksu laekumine kohalikele omavalitsusele, peavad maksude tasumist ja tasaarvestamist reguleerivad normid tagama, et maksukohustuslaste poolt maksuhalduri pangakontole tasutud maksusummad laekuksid maksuhalduri vahendusel maksu saajale tähtaegselt ja tasutud ulatuses. Kui seadusandja eesmärgiks oli tõepoolest maksude administreerimise lihtsamaks muutmine ja selles vallas riigi haldussuutlikkuse tõstmine, siis ei tohiks sellel eesmärgil kehtestatud sätted minna vastuollu maksuseaduste maksude laekumist reguleerivate normidega ega seada ohtu kohalikele omavalitsustele põhiseaduslikele garantiisid. Konkreetsel juhul ei saa riigi poolt maksude administreerimise hõlbustamiseks kehtestatud sätteid sobivaks pidada, kuna nendest

tulenevalt ei halda riigi maksuhaldur kohaliku omavalitsusüksuse eelarvesse laekuma pidavaid maksusummasid eesmärgipäraselt ega taga nende laekumist kohalikule omavalitsusele. Tallinna Linnavolikogu arvates on põhimõtteliselt ebaõige muuta üksnes maksude administreerimise tõhustamise huvides maksutulude jaotamise põhimõtteid, seda eriti veel maksuseadustes vastavaid muudatusi sisse viimata.

Rahaliste kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivate sätete mõõdukuse hindamisel tekib omakorda küsimus, kas isegi juhul, kui maksude ja muude rahaliste kohustuste muudetud arvestuspõhimõtteid kohasteks ja vajalikeks pidada, kaaluvad need üles potentsiaalse kahju, mis nende rakendamisel kohaliku omavalitsuse finantstagatistele võib tekkida. Riiklike maksude maksuhalduri töö hõlbustamine ei saa toimuda kohalike omavalitsuste põhiseaduslike garantiide arvelt.

Tallinna Linnavolikogu on arvamusel, et proportsionaalsuse seisukohast on oluline, et riigi poolt kehtestatud meetmed rahaliste kohustuste administreerimise hõlbustamiseks ei kujutaks endast ohtu kohaliku omavalitsuse õigusele kohaliku võimu ülesannete täitmiseks vajalikele rahalistele vahenditele. Eksisteerib reaalne oht, et kohalikule omavalitsusele meetmete kohaldamisega kaasnedavad kahjulik tagajärg võib üles kaaluda meetmega saavutatavad maksuõiguslike nõuete administreerimist hõlbustavad positiivsed tulemused.

Siinkohal olgu märgitud, et Tallinna linn juhtis MKS ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõud menetlenud Riigikogu tähelepanu seaduseelnõus esinevatele puudustele ning esitas omapoolsed ettepanekud nende kõrvaldamiseks, kuid kahetsusväärset ei pidanud seadusandja linnaga sisulisse diskussiooni astumist vajalikuks ega esitanud ka omapoolseid põhjendusi muudatusettepanekute arvestamata jätmise kohta.

2.2.3.9. Kokkuvõttev järeldus

Tallinna Linnavolikogu hinnangul esineb alates käesoleva aasta algusest kohustuste tasumist ja tasaarvestamist reguleerivate MKS § 105 lõike 6 ning määruse nr 51 § 11 lõigete 1 ja 2 puhul kohaliku omavalitsuse põhiseadusliku tagatise õigusvastane riive, kuna eelnimetatud õigusnormidega sätestatud nõuete tasumise ja tasaarvestamise põhimõtted ei taga riiklikust maksust kohalikku eelarvesse laekuva osa õigeaegset või ettenähtud ulatuses laekumist. See omakorda võib suure tõenäosusega kaasa tuua olukorra, kus kohalikele võimuorganitele laekuvad rahalised vahendid ei ole vastavuses neile seadusandja poolt pandud ülesannetega ning seetõttu satub löögi alla kohustuste

nõuetekohase täitmise võimalikkus. Seda eriti veel olukorras, kus Vabariigi Valitsuse poolt 5. veebruaril 2009 kabinetinõupidamisel põhimõtteliselt heaks kiidetud ligi 8 miljardi krooni suuruse negatiivse lisaelarve raames nähakse ette residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust kohalikule omavalitsusüksusele laekuva tulumaksu protsendi vähendamist 0,83 protsendipunkti võrra, s.o 11,93% → 11,1% ni.[3]

Planeeritava muudatuse jõustumise korral kujuneks kohalike omavalitsuste põhiseadusliku tagatise riive senisest veelgi intensiivsemaks, kuna riigi tegevuse tulemusena vähendataks omavalitsuse peamist tulubaasi komponenti. Sisuliselt plaanib riik kompenseerida üldisest majanduslangusest tulenevat maksutulude alalaekumist kohalike omavalitsuste tulubaasi arvelt, pannes viimased hetkeolukorraga võrreldes veelgi raskemasse seisu. **Tallinna Linnavolikogu hinnangul demonstreerib planeeritav seadusemuudatus ilmekalt, et riik eelistab oma fiskaalhuve kohalike omavalitsuste omadele, eirates sealjuures PSist tulenevat kohalike omavalitsuste piisavate finantsvahenditega kindlustamise nõuet.** Seetõttu muutub kohalikele omavalitsusüksustele laekuva tulumaksu protsendi vähendamise korral omavalitsuste jaoks senisest veelgi olulisemaks, et omavalitsustele seadustega ette nähtud maksutulu laekuks realselt maksu saamiseks õigustatud isikutele ehk kohalikele omavalitsusüksustele, mitte riik ei arvestaks tasutavaid summasid riigieelarvesse laekuvate maksude osas tekkinud võlgade katteks.

3. Allakirjutanu volitused taotluse esitamisel

Tallinna Linnavolikogu pädevus pöörduda ministri määruse tühistamiseks Riigikohtu poole tuleneb PSJKS § 7. KOKS § 42 lõike 1 punkti 2 kohaselt esindab volikogu esimees omavalitsusüksust ja selle volikogu vastavalt seadusega, valla või linna põhimäärusega ning volikogu poolt antud pädevusele.

Tallinna Linnavolikogu 10. oktoobri 1996 määrusega nr 27 kinnitatud "Tallinna põhimääruse" § 29 lõike 1 punktist 2 tulenevalt linnavolikogu esimees esindab või volitab esindama Tallinna ja linnavolikogu vastavalt seadusega, Tallinna põhimäärusega ning linnavolikogu poolt antud pädevusele. Tallinna Linnavolikogu 19. veebruari 2009 otsusega nr 26 volitas Tallinna Linnavolikogu volikogu esimeest esitama käesolevat taotlust läbivaatamiseks Riigikohtule.

Tulenevalt ülalmärgitust on allakirjutanul olemas kõik volitused käesoleva taotluse esitamisel Riigikohtule.

4. Tallinna Linnavolikogu selgelt väljendatud taotlus

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes PSJKS § 7, PS § 10, § 11 ja § 154 lõikest 2, TuMS § 5 lõike 1 punktist 1, MMS § 6, RES § 9 lõikest 1, EKOH artikli 9 lõigetest 1, 2 ja 4, KoMS § 8 lõikest 3, § 9 lõikest 2, § 10 lõike 5 punktist 2, § 11 lõikest 3, § 12 lõikest 4, § 13 lõikest 5, § 14 lõikest 3 ja § 15 lõikest 3,

p a l u n :

4.1. Tunnistada kehtetuks maksukorralduse seaduse § 105 lõige 6.

4.2. Tunnistada kehtetuks rahandusministri 19. detsembri 2009 määruse nr 51 “Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise kord“ § 11 lõiked 1 ja 2.

Lugupidamisega

Toomas Vitsut

Tallinna Linnavolikogu esimees

Lisad:

- 1) maksukorralduse seaduse ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seadus;
- 2) rahandusministri 19. detsembri 2009 määrus nr 51 “Riiklike maksude maksuhalduri poolt hallatavate nõuete ja kohustuste arvestusse kandmise, tasumise ja tagastamise kord“;
- 3) Tallinna Linnavolikogu 19. veebruari 2009 otsus nr 26.

Toomas Vitsut
Tallinna Linnavolikogu esimees

[1] Eerik-Juhan Truuväli, Oliver Kask, Lasse Lehis, Heiki Lindpere, Uno Lõhmus jt. Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn 2002, lk 654, p 1.2.

[2] Eelnõu seletuskiri kättesaadav veebiaadressilt: http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou_otsing.

[3] Pressiteate tekst kättesaadav veebiaadressilt: <http://www.valitsus.ee/?id=8906>.